

F. t. 1. om politimæssigt samarbejde i Øresundsregionen

gen-konventionens artikel 40-41), kan bære national tjenesteuniform eller andre synlige kendetegn, hvis sidstnævnte lands myndigheder giver konkret tilladelse til det, jf. artikel 14, stk. 4.

2.11. Efter artikel 15 kan en aftalepart afvise en anmodning eller gennemførelse af en foranstaltning efter aftalen, hvis opfyldelsen i det konkrete tilfælde kan skade landets suverænitet, sikkerhed eller væsentlige nationale interesser, eller hvis opfyldelsen ville stride mod national lovgivning.

Artikel 16 fastsætter, at de pågældende myndigheder i de to lande inden for aftalens rammer kan indgå yderligere aftaler, der tager sigte på den administrative gennemførelse og de praktiske fremgangsmåder.

Artikel 17 og 18 indeholder bestemmelser om aftalens ikrafttræden m.v. Endvidere er det bestemt, at aftaleparterne senest 5 år efter aftalens ikrafttræden vurderer gennemførelsen og anvendelsen af aftalen, herunder behovet for at ændre aftalen eller de ensidige erklæringer, der er afgivet efter Schengen-konventionens artikel 41, stk. 9.

3. Forholdet til grundloven

3.1. Aftalen indebærer, at svensk politi under nærmere angivne betingelser kan udføre visse politimæssige opgaver på dansk territorium, herunder udøve visse tvangsbeføjelser.

Justitsministeriet har derfor overvejet, om aftalen kan gennemføres inden for grundlovens rammer.

I forbindelse med vedtagelsen af lov om Danmarks tiltrædelse af Schengen-konventionen er det lagt til grund, at grundloven ikke er til hinder for, at Danmark tiltræder konventionen og herunder opfylder pligten til at tillade grænseoverskridende observation og forfølgelse efter konventionens artikel 40 og 41, jf. bemærkningerne til forslaget til denne lov (Folketingstidende 1996-97, Tillæg A, sp. 4705 ff). Der er i den forbindelse bl.a. henvist til den danske erklæring om, at tysk politi kun kan udøve retten til fortsat forfølgelse på dansk grund efter konventionens artikel 41 i et område op til 25 km fra den dansk-tyske landgrænse, og at tysk politi ikke vil få adgang til at udøve nogen form for fysisk magtanvendelse (bortset fra nødværge) under udførelse af opgaver i Danmark efter konventionens regler.

3.2. På en række punkter giver den dansk-svenske aftale svenske myndigheder en videre adgang til at udføre politimæssige opgaver på dansk område end det, der gælder i forhold til Tyskland efter Schengen-konventionens artikel 40 og 41 (med tilhørende dansk erklæring over for Tyskland).

Det drejer sig navnlig om bestemmelsen i aftalens artikel 6, stk. 2, der er nærmere omtalt ovenfor under pkt. 2.4. Bestemmelsen indebærer bl.a., at svenske politimyndigheder vil få mulighed for at udøve visse tvangsbeføjelser på den danske del af Øresundsforbindelsen. Også bestemmelserne om forfølgelse i aftalens artikel 6, stk. 3, og artikel 8 sammenholdt med den erklæring, der afgives i forhold til Sverige efter Schengen-konventionens artikel 41, stk. 9, giver svensk politi adgang til at udøve visse tvangsbeføjelser på den danske del af Øresundsforbindelsen.

I det følgende behandles spørgsmålet om, hvorvidt aftalen mellem Danmark og Sverige kan gennemføres inden for grundlovens rammer. Spørgsmålet behandles navnlig med henblik på de bestemmelser i aftalen, der tillægger svenske myndigheder en adgang til at udføre politimæssige opgaver på dansk område i videre omfang end, hvad der følger af den ordning, der er lagt til grund for den grundlovmæssige vurdering i forbindelse med loven om Danmarks tiltrædelse af Schengen-konventionen.

Det bemærkes, at en anvendelse af grundlovens § 20 ikke kan komme på tale i et tilfælde som det foreliggende, hvor der ikke er spørgsmål om at overlade beføjelser til en mellemfolkelig myndighed.

3.3. Både efter folkeretten og statsretten anses danske myndigheder som udgangspunkt for at være enekompetente til at udøve myndighedsbeføjelser inden for det danske territorium.

Det antages, at grundloven ikke er til hinder for, at et fremmed lands myndigheder efter folkeretligt aftale om afgrænsning af de indbyrdes jurisdiktionsforhold opnår adgang til på dansk territorium at udøve visse beføjelser i forhold til personer m.v., som også har en særlig tilknytning til det pågældende andet land. Vurderingen af sådanne såkaldte jurisdiktionsaftalers forhold til grundloven beror på den enkelte aftales formål og nærmere indhold, herunder karakteren og omfanget af de udenlandske myndigheders beføjelser på dansk område.

I overensstemmelse hermed er der i lovgivningspraksis m.v. flere eksempler på, at et fremmed lands myndigheder er tillagt beføjelser på dansk territorium, herunder som led i et særligt samarbejde i grænseområdet mellem de to lande.

Lov nr. 316 af 28. november 1935 om tillæg til lov af 13. november 1926 om foranstaltninger mod smugleri m.v. indeholdt således bestemmelse om, at det ved kongelig anordning kunne besluttes, at bevogtningspersonalet fra en fremmed stat, med hvilken der træffes overenskomst om fælles bevogtning af visse farvande til bekæmpelse af ulovlig indførsel af alkohol-